

RADA EVROPY - Evropská sociální charta (Turín, 18. října 1961)

Preambule

Níže podepsané vlády, jsouce členy Rady Evropy

Majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a uskutečnění ideálů a principů, které jsou jejich společným dědictvím, a usnadnění jejich hospodářského a sociálního pokroku, zejména zachováním a dalším naplňováním lidských práv a základních svobod,

Majíce na zřeteli, že v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, a v Protokolu k ní, podepsaném v Paříži dne 20. března 1952, členské státy Rady Evropy souhlasily s tím, že zajistí svému obyvatelstvu občanská a politická práva a svobody stanovené v Úmluvě a Protokolu,

Majíce na zřeteli, že užívání sociálních práv by mělo být zajištěno bez diskriminace z důvodu rasy, barvy, pohlaví, náboženství, politického názoru, národního původu nebo sociálního původu,

Jsouce rozhodnutí společně vynaložit veškeré úsilí ke zlepšení životní úrovně a na podporu sociálního blahobytu jak městského tak venkovského obyvatelstva prostřednictvím příslušných institucí a činností,

Shodly se na následujícím :

Část I

Smluvní strany uznávají za cíl své politiky, o který budou usilovat pomocí všech vhodných prostředků, jak na národní tak na mezinárodní úrovni, dosažení podmínek, za kterých budou účinně naplňována následující práva a principy :

Každý musí mít příležitost získat prostředky ke svému živobytí prací, kterou si svobodně zvolí.

Všichni pracovníci mají právo na spravedlivé pracovní podmínky.

Všichni pracovníci mají právo na bezpečné a zdravé pracovní podmínky.

Všichni pracovníci mají právo na spravedlivou odměnu, která zajistí jim a jejich rodinám slušnou životní úroveň.

Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo na svobodu sdružování v národních a mezinárodních organizacích k ochraně jejich hospodářských a sociálních zájmů.

Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo kolektivně vyjednávat.

Děti a mladé osoby mají právo na zvláštní ochranu před fyzikálními a morálními riziky, kterými jsou vystaveni.

Zaměstnané ženy v případě mateřství a ostatní zaměstnané ženy, pokud je to vhodné, mají právo na zvláštní ochranu v jejich práci.

Každý má právo na vhodné způsoby odborného poradenství pro volbu povolání s cílem získat pomoc při volbě povolání, které by odpovídalo jejich osobním schopnostem a zájmům.

Každý má právo na vhodné způsoby odborné přípravy

Každý má právo využít jakýchkoli opatření, které mu umožní dosáhnout co nejlepšího zdravotního stavu..

Všichni pracovníci a osoby, které jsou na nich závislé, mají právo na sociální zabezpečení.

Každý, kdo nemá dostatečné prostředky, má právo na sociální a zdravotní pomoc.

Každý má právo využívat služeb sociální péče.

Osoby zdravotně postižené mají právo na odborný výcvik, rehabilitaci a sociální readaptaci, bez ohledu na původ a povahu jejich postižení.

Rodina jakožto základní jednotka společnosti má právo na vhodnou sociální, právní a hospodářskou ochranu k zajištění jejího plného rozvoje.

Matky a děti bez ohledu na jejich rodinný stav a rodinné vztahy mají právo na přiměřenou sociální a hospodářskou ochranu.

Příslušníci jakékoliv smluvní strany mají právo vykonávat na území kterékoli jiné smluvní strany výdělečnou činnost, a to za stejných podmínek jako státní příslušníci této smluvní strany, s výhradou omezení založených na vážných důvodech hospodářského nebo sociálního charakteru.

Migrující pracovníci, kteří jsou příslušníky smluvní strany, a jejich rodiny mají právo na ochranu a pomoc na území kterékoli jiné smluvní strany.

Část II

Smluvní strany se zavazují za podmínek stanovených v Části III, že se budou považovat za vázané závazky stanovenými v následujících člancích a odstavcích.

Článek 1 - Právo na práci

S cílem zajistit účinný výkon práva na práci, se smluvní strany zavazují přijmout jako jeden z jejich prvořadých cílů a odpovědností dosažení a udržení co nejvyšší a nejstabilnější úrovně zaměstnanosti s cílem dosažení plné zaměstnanosti, účinně chránit právo pracovníka vydělávat si na své živobytí ve svobodně zvoleném zaměstnání, zřídit a udržovat bezplatné služby zaměstnanosti pro všechny pracovníky, poskytovat a podporovat vhodné poradenství pro volbu povolání, odborný výcvik a rehabilitaci.

Článek 2 - Právo na spravedlivé pracovní podmínky

S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivé pracovní podmínky, se smluvní strany zavazují : stanovit přiměřenou denní a týdenní pracovní dobu, postupně zkracovat pracovní týden, jak to dovolí růst produktivity práce a další důležité činitele, poskytovat placené volno v době veřejných svátků, poskytovat minimálně dvoutýdenní placenou dovolenou ročně, zajistit dodatkovou placenou dovolenou nebo zkrácení pracovní doby pracovníkům v povoláních uznaných za nebezpečná nebo zdraví škodlivá, zajistit každý týden dobu odpočinku, která má pokud možno připadnout na den uznávaný podle tradice nebo obyčeje příslušné země nebo oblasti za den odpočinku.

Článek 3 - Právo na bezpečné a zdravé pracovní podmínky

S cílem zajistit účinný výkon práva na bezpečné a zdravé pracovní podmínky, se smluvní strany zavazují vydávat právní předpisy k zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, stanovit opatření k vynucení takových právních předpisů formou dozoru, projednat s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků opatření, tam kde existují, zaměřená ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Článek 4 - Právo na spravedlivou odměnu za práci

S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivou odměnu za práci, se smluvní strany zavazují : uznat právo pracovníků na takovou odměnu za práci, která zajistí jim i jejich rodinám slušnou životní úroveň, uznat právo pracovníků na vyšší odměnu za přesčasovou práci, s výhradou výjimek ve zvláštních případech, uznat právo pracujících mužů a žen na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty, uznat právo všech pracovníků na přiměřeně dlouhou výpovědní lhůtu při ukončení zaměstnání, dovolit srážky ze mzdy jen za podmínek a v rozsahu daném vnitrostátními zákony nebo předpisy, nebo podle kolektivních smluv anebo podle rozhodčího nálezu.

Výkon těchto práv bude možné zajistit prostřednictvím svobodně uzavřených kolektivních smluv, zákonnými metodami stanovení mezd nebo jinými vhodnými způsoby podle vnitrostátních podmínek.

Článek 5 - Právo organizovat se

S cílem zajistit nebo podpořit svobodu pracovníků a zaměstnavatelů vytvářet místní, národní nebo mezinárodní organizace k ochraně jejich hospodářských a sociálních zájmů, nebo svobodu připojit se k takovým organizacím, se smluvní strany zavazují, že vnitrostátní právní předpisy nebudou takové nebo nebudou aplikovány tak, aby bránily této svobodě. Rozsah, v jakém se budou záruky stanovené v tomto článku vztahovat na policii, bude stanoven vnitrostátními zákony nebo nařízeními. Princip aplikace těchto záruk na členy ozbrojených sil a rozsah, v jakém se budou vztahovat na osoby v této kategorii, bude rovněž stanoven vnitrostátními zákony nebo nařízeními.

Článek 6 - Právo kolektivně vyjednávat

S cílem zajistit účinný výkon práva kolektivně vyjednávat, se smluvní strany zavazují : podporovat společné konzultace mezi pracovníky a zaměstnavateli, podporovat tam, kde je to potřebné a vhodné, mechanismy pro dobrovolné vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků za účelem stanovení podmínek zaměstnání kolektivními smlouvami, podporovat vytvoření a využívání vhodných mechanismů pro smíření a dobrovolné rozhodčí řízení pro urovnání pracovních sporů a uznat : právo pracovníků a zaměstnavatelů na kolektivní akci v případě konfliktu zájmů, včetně práva na stávkou, s výhradou závazků vyplývajících z platné kolektivní smlouvy, kterou před tím uzavřeli.

Článek 7 - Právo dětí a mladých osob na ochranu

S cílem zajistit účinný výkon práva dětí a mladých osob na ochranu, se smluvní strany zavazují : stanovit minimální věk pro přijetí do zaměstnání na 15 let s výjimkou dětí zaměstnaných určenými lehkými pracemi, které neškodí jejich zdraví, morálce nebo vzdělávání, stanovit vyšší minimální věk pro přijetí do určitých zaměstnání, která jsou považována za nebezpečná nebo zdraví škodlivá, stanovit, že osoby podléhající povinné školní docházce nebudou zaměstnávány takovými pracemi, které by jim bránily v plném využití možností vzdělávání, stanovit, že pracovní doba osob mladších 16 let bude omezena v souladu s potřebami jejich rozvoje, zejména s ohledem na potřebu jejich přípravy k výkonu povolání, uznat právo mladých pracovníků a učňů na spravedlivou mzdu nebo jiné přiměřené příplatky, stanovit, že doba, kterou mladí lidé stráví přípravou k výkonu zaměstnání během obvyklé pracovní doby se souhlasem zaměstnavatele, je považována za část pracovního dne, stanovit, že zaměstnané osoby mladší 18 let mají každý rok nárok nejméně na třítydenní placenou dovolenou, stanovit, že osoby mladší 18 let nebudou zaměstnávány noční prací, s výjimkou určitých povolání stanovených vnitrostátními zákony nebo nařízeními, stanovit, že osoby mladší 18 let zaměstnáváné v povoláních určených vnitrostátními právními předpisy budou podléhat pravidelnému lékařskému dohledu, zajistit zvláštní ochranu před fyzickým a mravním ohrožením, jemuž jsou děti a mládež vystaveny, zejména proti takovému ohrožení, které vyplývá přímo nebo nepřímo z jejich práce.

Článek 8 - Právo zaměstnaných žen na ochranu

S cílem zajistit účinný výkon práva zaměstnaných žen na ochranu, se smluvní strany zavazují: poskytnout ženám před a po narození dítěte volno v celkové délce nejméně 12 týdnů tak, že v této době obdrží placené volno nebo přiměřené dávky sociálního zabezpečení nebo podporu z veřejných fondů, považovat za nezákonné, jestliže zaměstnavatel dá pracovníci výpověď v době její nepřítomnosti, kdy je na mateřské dovolené, nebo tak, aby výpovědní lhůta skončila během takové nepřítomnosti; stanovit, aby matky kojící své děti měly nárok na dostatek volného času pro tento účel;

- regulovat zaměstnávání žen noční prací v průmyslu;
- zakázat zaměstnávání žen při podzemním dolování a, kde to vhodné, při všech dalších pracích, které jsou pro ně nevhodné z důvodu nebezpečí, škodlivosti zdraví nebo námahy.

Článek 9 - Právo na poradenství při volbě povolání

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na odborné poradenství při volbě povolání se smluvní strany zavazují poskytovat nebo podporovat podle potřeby služby, které pomohou všem osobám, včetně zdravotně postižených, řešit problémy související s volbou povolání a odborným postupem, s náležitým přihlédnutím k jejich osobním schopnostem a možnostem na trhu práce; tato pomoc musí být poskytována zdarma jak mládeži, včetně dětí ve školním věku, tak dospělým.

Článek 10 - Právo na přípravu k výkonu povolání

S cílem zajistit účinný výkon práva na odbornou přípravu, se smluvní strany zavazují:

poskytovat nebo podporovat podle potřeby technickou a odbornou přípravu všech osob, včetně osob zdravotně postižených, po projednání s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, a poskytovat prostředky, které umožní přístup k vyššímu technickému a vysokoškolskému vzdělání výhradně podle schopností jednotlivce; vytvořit nebo podporovat učňovský systém a jiné systematické formy pro výcvik mladých chlapců a dívek v jejich různých povoláních;

poskytovat nebo podporovat, podle potřeby :

a) přiměřená a snadno dostupná výcviková zařízení pro dospělé pracovníky,

b) zvláštní zařízení pro rekvalifikaci dospělých pracovníků nutnou v důsledku technického vývoje nebo nových trendů na trhu práce.

Povzbuzovat plné využití poskytnutých možností takovými vhodnými opatřeními, jako jsou:

(a) snížení nebo zrušení poplatků nebo náhrady nákladů,

(b) poskytnutí finanční podpory ve vhodných případech,

(c) započítání času, který pracovník stráví během zaměstnání při doplňkovém výcviku na žádost zaměstnavatele, do normální pracovní doby,

(d) zajištění účinnosti učňovských a všech ostatních forem výcviku pro mladé pracovníky a náležitě ochrany mladých pracovníků obecně, prostřednictvím odpovídající kontroly po projednání s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků.

Článek 11 - Právo na ochranu zdraví

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na ochranu zdraví, se smluvní strany zavazují buď přímo nebo ve spolupráci s veřejnými a soukromými organizacemi přijímat opatření zaměřená zejména na :

odstranění příčin nemocí v co nejvyšší možné míře, poskytování poradenských a vzdělávacích služebna podporu zdraví a zvýšení odpovědnosti jednotlivce v záležitostech zdraví, co největší prevenci epidemických, endemických a jiných nemocí.

Článek 12 - Právo na sociální zabezpečení

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální zabezpečení se smluvní strany zavazují:

vytvořit nebo udržovat systém sociálního zabezpečení, udržovat systém sociálního zabezpečení na dostatečné úrovni, přinejmenším na úrovni stejné, jaká se vyžaduje pro ratifikaci úmluvy Mezinárodní organizace práce (č.102) o minimálních standardech sociálního zabezpečení, usilovat o postupné zvýšení úrovně systému sociálního zabezpečení, učinit opatření uzavřením patřičných dvoustranných a mnohostranných smluv nebo jinými vhodnými prostředky a s výhradou podmínek stanovených v takových smlouvách k zajištění:

a) rovného zacházení mezi vlastními státními příslušníky a státními příslušníky ostatních smluvních stran pokud jde o práva sociálního zabezpečení, včetně zachování nároků vyplývajících z právních předpisů sociálního zabezpečení, bez ohledu na pohyb chráněných osob mezi územími smluvních stran

b) uznání, zachování a znovunabytí práv sociálního zabezpečení prostřednictvím sčítání dob pojištění nebo zaměstnání završených podle právních předpisů každé ze smluvních stran.

Článek 13 - Právo na sociální a lékařskou pomoc

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální a lékařskou pomoc se smluvní strany zavazují:

zajistit, že každé osobě, která je bez přiměřených prostředků a která není schopná si takové prostředky zajistit buď sama vlastním úsilím nebo je získat z jiných zdrojů, zejména prostřednictvím dávek ze systému sociálního zabezpečení, bude poskytnuta přiměřená pomoc, a v případě nemoci i péče nezbytná podle jejího stavu,

zajistit, že osoby, kterým je poskytována takováto pomoc, nebudou z tohoto důvodu zkráceni na svých politických a sociálních právech,

stanovit, že každému se může dostat prostřednictvím kompetentních veřejných nebo soukromých služeb takového poradenství a osobní pomoci nezbytné k zabránění, odstranění nebo zmírnění stavu potřebnosti jednotlivce nebo rodiny,

aplikovat ustanovení odstavců 1, 2 a 3 tohoto článku na principu rovného zacházení se svými státními příslušníky i na příslušníky ostatních smluvních stran Charty, kteří se nacházejí legálně na jejich

území, v souladu s jejich závazky vyplývajícími z Evropské úmluvy o sociální a lékařské pomoci, podepsané v Paříži 11. prosince 1953.

Článek 14 - Právo využívat služby sociální péče

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na využívání služeb sociální péče se smluvní strany zavazují: podporovat nebo poskytovat služby využívající metod sociální práce, které přispívají k blahu a rozvoji jak jednotlivců tak skupin v komunitě, a k jejich přizpůsobení společenskému prostředí, povzbuzovat účast jednotlivců a dobrovolných a jiných organizací při zakládání nebo udržování takových služeb.

Článek 15 - Právo tělesně nebo duševně postižených osob na odbornou přípravu k výkonu povolání, rehabilitaci a na profesní a sociální re-adaptaci

S cílem zajistit účinný výkon práva tělesně nebo duševně postižených osob na odbornou přípravu k výkonu povolání a na profesní a sociální re-adaptaci, se smluvní strany zavazují: přijmout odpovídající opatření k poskytnutí možnosti odborné přípravy pro výkon povolání, včetně zapojení specializovaných veřejných nebo soukromých institucí, je-li to nutné, přijmout vhodná opatření k umístění zdravotně postižených osob do zaměstnání, zejména pomocí specializovaných zprostředkovatelen práce, zařízení pro chráněná zaměstnání a vhodnými způsoby stimulace zaměstnavatelů k přijetí zdravotně postižených osob do zaměstnání.

Článek 16 - Právo rodiny na sociální, právní a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit nezbytné podmínky pro plný rozvoj rodiny, která je základní jednotkou společnosti, se smluvní strany zavazují podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytováním bydlení pro rodiny, dávek novomanželům a jinými vhodnými prostředky.

Článek 17 - Právo matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit účinné uplatnění práva matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu se smluvní strany zavazují přijmout všechna vhodná a potřebná opatření k tomuto cíli, včetně zřizování nebo provozování vhodných institucí nebo služeb.

Článek 18 - Právo na výdělečnou činnost na území jiných smluvních stran

S cílem zajistit účinné uplatnění práva zahájit výdělečnou činnost na území kterékoli jiné smluvní strany, se smluvní strany zavazují:

- používat existující předpisy v liberálním duchu,
- zjednodušit stávající formality a snížit nebo zrušit správní a jiné poplatky placené zahraničními pracovníky nebo jejich zaměstnavateli,
- liberalizovat jednotlivě nebo obecně právní předpisy upravující zaměstnávání zahraničních pracovníků,
- uznat právo svých státních příslušníků opustit svoji zemi a vykonávat výdělečné činnosti na území jiných smluvních stran.

Článek 19 - Právo migrujících pracovníků a jejich rodin na ochranu a pomoc

S cílem zajistit účinný výkon práva migrujících pracovníků a jejich rodin na ochranu a pomoc na území kterékoli jiné smluvní strany, se smluvní strany zavazují:

- udržovat přiměřené a bezplatné služby na pomoc uvedeným pracovníkům, zejména při získávání přesných informací, nebo ověřovat, zda jsou tyto služby udržovány, stejně jako provést veškeré vhodné kroky, pokud to dovolují vnitrostátní zákony a předpisy, proti zkreslující propagandě týkající se vystěhovalectví a přistěhovalectví;
- přijmout ve vlastní pravomoci vhodná opatření usnadňující odjezd, cestu a přijetí uvedených pracovníků a jejich rodin a poskytovat jim podle vlastních pravomocí během cesty nezbytné zdravotnické služby, lékařský dohled a dobré hygienické podmínky;
- podporovat případnou spolupráci mezi veřejnými i soukromými sociálními službami v zemích vystěhovalectví a přistěhovalectví;

zajistit uvedeným pracovníkům zdržujícím se oprávněně na jejich území - pokud jsou tyto záležitosti upraveny zákonem nebo právními předpisy, nebo podléhají-li kontrole správních úřadů - zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany v následujících záležitostech:

- a) odměňování za práci a jiné pracovní podmínky a podmínky zaměstnání,
- b) členství v odborech a využívání výhod z kolektivního vyjednávání,
- c) ubytování;

zajistit uvedeným pracovníkům oprávněně se zdržujícím na jejich území zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany, pokud jde o zaměstnanecké daně, poplatky nebo příspěvky placené zaměstnanými osobami;

usnadnit v co nejvyšší možné míře sloučení rodiny zahraničního pracovníka, kterému byl povolen pobyt na daném území;

zajistit uvedeným pracovníkům oprávněně se zdržujícím na jejich území zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany, pokud jde o právní řízení v záležitostech uvedených v tomto článku;

zabezpečit, aby uvedení pracovníci usídlení v souladu se zákonem na jejich území nebyli vyhoštěni, s výjimkou ohrožení národní bezpečnosti nebo jednání proti veřejnému zájmu nebo morálce;

povolit v zákonných mezích převod částí výdělků a úspor těchto pracovníků podle jejich přání;

rozšířit ochranu a pomoc poskytovanou podle tohoto článku na samostatně výdělečně činné migrující osoby, pokud lze příslušná opatření vztahovat na tuto kategorii osob.

Část III

Článek 20 - Závazky

Každá smluvní strana se zavazuje :

- a) považovat Část I této Charty za deklaraci cílů, o jejich dosažení bude usilovat všemi vhodnými prostředky, jak uvedeno v úvodním odstavci této části.
- b) považovat se za vázanou nejméně pěti z následujících článků Části II této Charty : články 1, 5, 6, 12, 13, 16 a 19.

c) kromě těchto článků vybraných v souladu s předchozím pododstavcem se bude považovat vázána takovým počtem článků nebo číslovaných odstavců Části II Charty podle svého výběru, za předpokladu, že celkový počet článků nebo číslovaných odstavců, kterými bude vázána, nebude menší než 10 článků nebo 45 číslovaných odstavců.

Články nebo číslované odstavce vybrané podle pododstavce b/ a c/ odstavce 1 tohoto článku budou oznámeny Generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, při uložení listiny o ratifikaci nebo schválení příslušné smluvní strany.

Kterákoli smluvní strana může později prohlásit pomocí oznámení Generálnímu tajemníkovi, že se považuje za vázanou jakýmkoliv články nebo číslovanými odstavci Části II Charty, které doposud nepřijala podle podmínek odstavce 1 tohoto článku. Takovéto závazky budou následně považovány za nedílnou součást ratifikace nebo schválení a budou mít stejné účinky od třicátého dne po datu oznámení.

Generální tajemník sdělí všem signatářským vládám a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce jakékoliv oznámení, které bude obdrženo podle této části Charty.

Každá smluvní strana bude udržovat systém inspekce práce přiměřený vnitrostátním podmínkám.

Část IV

Článek 21 - Zprávy týkající se přijatých ustanovení

Smluvní strany budou podávat Generálnímu tajemníkovi Rady Evropy ve dvouletých intervalech a ve formě, která bude stanovena Výborem ministrů, zprávy o provádění těch ustanovení části II Charty, která přijaly.

Článek 22 - Zprávy týkající se ustanovení, která nebyla přijata

Smluvní strany budou zasílat Generálnímu tajemníkovi v přiměřených intervalech na žádost Výboru ministrů zprávy ohledně ustanovení části II Charty, která nepřijaly v době ratifikace nebo schválení Charty nebo v následujících oznámeních. Výbor ministrů stanoví čas od času, ohledně kterých ustanovení mají být vyžádány zprávy a v jaké formě mají být zprávy poskytnuty.

Článek 23 - Zasílání opisů

Každá smluvní strana zašle opisy svých zpráv podávaných podle článků 21 a 22 těm svým vnitrostátním organizacím, které jsou členy mezinárodních organizací zaměstnavatelů a odborů, jež mají být podle článku 27, odstavce 2, pozvány k účasti na zasedáních Podvýboru vládního sociálního výboru. Smluvní strany budou odevzdávat generálnímu tajemníkovi všechny připomínky ke zmíněným zprávám, které obdržely od těchto vnitrostátních organizací, pokud o tyto organizace požádaly.

Článek 24 - Prošetřování zpráv

Zprávy zaslané generálnímu tajemníkovi Rady Evropy podle článků 21 a 22 prošetří Výbor expertů, který bude mít k dispozici připomínky odevzdané generálnímu tajemníkovi Rady Evropy podle článku 23, odstavce 2.

Článek 25 - Výbor expertů

Výbor expertů bude složen nejvíce ze sedmi členů jmenovaných Výborem ministrů ze seznamu smluvními stranami navržených nezávislých, naprosto bezúhonných odborníků s uznávanou odbornou způsobilostí v mezinárodních sociálních záležitostech.

Členové Výboru expertů budou jmenováni na šestileté období. Mohou být jmenováni opětovně. Funkční období dvou členů poprvé jmenovaných skončí však uplynutím čtyřletého období.

Členy, jejichž mandát má skončit uplynutím počátečního čtyřletého období, vylosuje Výbor ministrů ihned po prvním jmenování.

Člen Výboru expertů, který byl jmenován k nahrazení člena, jehož mandát ještě neskončil, bude vykonávat funkci po zbytek funkčního období svého předchůdce.

Článek 26 - Účast Mezinárodní organizace práce

Mezinárodní organizace práce bude vyzvána, aby jmenovala svého zástupce, který se účastní jednání Výboru expertů jako poradce.

Článek 27 - Podvýbor Vládního sociálního výboru

Zprávy smluvních stran a závěry Výboru expertů budou předkládány k posouzení Podvýboru vládního sociálního výboru Rady Evropy.

Podvýbor se bude skládat z jednoho zástupce každé smluvní strany. Vyzve nejvýše dvě mezinárodní organizace zaměstnavatelů a nejvýše dvě mezinárodní odborové organizace, aby vyslaly pozorovatele s poradním hlasem na jeho zasedání. Dále může nejvýše se dvěma zástupci mezinárodních nevládních organizací s poradním statutem při Radě Evropy konzultovat problematiku, pro kterou jsou tyto organizace zvláště kvalifikované, jako je například sociální péče a sociální ochrana rodiny.

Podvýbor předloží Výboru ministrů zprávu se svými závěry a přiloží k ní zprávu Výboru expertů.

Článek 28 - Poradní shromáždění

Generální tajemník Rady Evropy předloží závěry Výboru expertů Poradnímu shromáždění. Poradní shromáždění sdělí své názory na tyto závěry Výboru ministrů.

Článek 29 - Výbor ministrů

Dvoutřetinovou většinou hlasů členů oprávněných zasedat ve Výboru ministrů může tento Výbor na základě zprávy Podvýboru a po projednání s Poradním shromážděním dát každé smluvní straně potřebná doporučení.

Část V.

Článek 30 - Derogace v době války nebo nouzového stavu

V době války nebo v případě jiného veřejného nebezpečí, které ohrožuje život národa, může jakákoliv smluvní strana přijmout opatření derogující ze závazků podle této Charty v míře striktně vyžadované naléhavostí situace, za předpokladu, že takováto opatření nejsou v rozporu s jinými závazky podle mezinárodního práva. Každá smluvní strana, která využila tohoto práva derogace, bude v rozumných časových intervalech informovat generálního tajemníka Rady Evropy o přijatých opatřeních a o důvodech těchto opatření. Bude stejně tak informovat generálního tajemníka, kdy se tato opatření přestanou uplatňovat a ustanoveních Charty, která přijala, jsou opět plně uplatňována. Generální tajemník bude obratem informovat ostatní smluvní strany a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce o všech sděleních obdrženy podle odstavce 2 tohoto článku.

Článek 31 - Omezení

Práva a principy stanovené v Části I, pokud jsou účinně realizována, a jejich účinné uplatňování podle Části II, nebudou podléhat jakýmkoliv restrikcím nebo omezením, která nejsou specifikována v těchto částech, s výjimkou případů, kdy takováto omezení jsou stanovena zákonem a jsou nezbytná v demokratické společnosti na ochranu práv a svobod jiných nebo na ochranu veřejného zájmu, národní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo morálky.

Omezení povolená podle této Charty vůči právům a závazkům zde stanoveným nebudou aplikována pro jakýkoliv jiný účel, než pro který byla stanovena.

Článek 32 - Vztah mezi Chartou a domácím právem nebo mezinárodními smlouvami

Ustanovení této Charty nebudou na újmu těm ustanovením domácího práva nebo jakékoliv dvoustranné nebo mnohostranné smlouvy, které již platí nebo vstoupí v platnost, podle kterých je chráněným osobám poskytováno příznivější zacházení.

Článek 33 - Provádění pomocí kolektivních smluv

V těch členských státech, kde jsou ustanovení odstavců 1,2,3,4 a 5 článku 2, odstavce 4,6 a 7 článku 7 a odstavce 1,2,3 a 4 článku 10 Části II této Charty normálně ponechány dohodám mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků, nebo kde jsou normálně naplňována jinak než zákonem, závazky z těchto odstavců mohou být plněna a budou považována za účinně dodržovaná, jestliže jejich dispozice budou prostřednictvím takových dohod nebo jiných prostředků aplikovány na velkou většinou dotčených pracovníků.

V členských státech, kde jsou tato ustanovení normálně aplikována pomocí právních předpisů, smluvní strany mohou převzít tyto závazky a tyto závazky budou považovány za účinně dodržované tehdy, jestliže tato ustanovení budou aplikována právními předpisy na velkou většinou dotčených pracovníků.

Článek 34 - Územní aplikace

Tato Charta se vztahuje na metropolitní území každé smluvní strany. Každá signatářská vláda může v při podpisu Charty anebo při uložení své ratifikační listiny anebo listiny o schválení upřesnit vyhlášením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, které území považuje na tento účel za své metropolitní území.

Každá smluvní strana může při ratifikaci nebo schválení této Charty, anebo kdykoliv poté, učinit prohlášení oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že buď celá Charta anebo jen její část se bude vztahovat na to anebo ta metropolitní území, která jsou uvedena ve zmíněném prohlášení a jejichž mezinárodní vztahy smluvní strana zabezpečuje anebo jejichž mezinárodní odpovědnost bere smluvní strana na sebe. V tomto prohlášení smluvní strana přesně určí články anebo odstavce Části II Charty, které přijímá jako závazné ve vztahu ke každému z území, které jsou v prohlášení označeny.

Charta vstoupí v platnost na území anebo územích označených ve výše uvedeném prohlášení, třicátým dnem po dnu, kdy generální tajemník obdržel oznámení o prohlášení.

Každá smluvní strana může později vydat prohlášení adresované generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že ve vztahu k jednomu nebo více územím, na které byla rozšířena platnost Charty v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, považuje za závazné další články anebo číslované odstavce, které dosud

v souvislosti s tímto územím anebo územími za závazné nepovažovala. Takovéto dodatečné závazky budou považovány za neoddělitelnou součást původního prohlášení ve vztahu k danému území a nabudou účinnosti třicátým dnem od data, kdy bylo prohlášení vydáno.

Generální tajemník oznámí ostatním signatářským vládám a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce každé vydané prohlášení, které mu bylo sděleno v souladu s tímto článkem.

Článek 35 - Podpis, ratifikace a vstup v platnost

Tato Charta je otevřená podpisu členům Rady Evropy. Bude ratifikována nebo schválena. Ratifikační listiny nebo listiny o schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Tato Charta vstoupí v platnost třicet dnů po uložení páté ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

Pro každou signatářskou vládu, která ratifikuje Chartu dodatečně, vstoupí v platnost třicet dnů po uložení její ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

Generální tajemník oznámí všem členům Rady Evropy a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, že Charta nabyla platnosti, které smluvní strany ji ratifikovaly nebo schválily a o dodatečném uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

Článek 36 - Změny

Každý člen Rady Evropy může předložit návrh na změnu této Charty oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Generální tajemník odevzdá ostatním členům Rady Evropy tyto návrhy, které posoudí Výbor ministrů a k nimž se vyjádří Poradní shromáždění. Každý návrh na změnu schválený Výbor ministrů nabude platnosti po uplynutí třiceti dnů ode dne, kdy všechny smluvní strany oznámí generálnímu tajemníkovi přijetí této změny. Generální tajemník uvědomí všechny členské státy Rady Evropy a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce o vstupu v platnost takovýchto změn.

Článek 37 - Vypovězení

Každá smluvní strana může vypovědět tuto Chartu nejdříve po uplynutí pětiletého období ode dne, kdy Charta ve vztahu k této smluvní straně vstoupila v platnost, nebo před uplynutím každého dalšího dvouletého období a v každém případě po šestiměsíční výpovědní lhůtě oznámené generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který o tom informuje ostatní smluvní strany, a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce. Takováto výpověď se netýká platnosti Charty ve vztahu k ostatním smluvním stranám za předpokladu, že počet smluvních stran nebude nikdy nižší než pět.

Každá smluvní strana může ve smyslu ustanovení předcházejícího odstavce vypovědět každý přijatý článek nebo odstavec Části II Charty, za předpokladu, že počet článků nebo odstavců, kterými je tato smluvní strana vázána, nebude nikdy nižší než 10 článků nebo 45 odstavců a že v tomto počtu článků nebo odstavců budou i nadále zahrnuty články, vybrané touto smluvní stranou mezi těmi, které jsou výslovně zmíněny v Článku 20, odstavec 1, písm. b).

Každá smluvní strana může vypovědět tuto Chartu nebo každý článek nebo odstavec části II Charty za podmínek stanovených odstavcem 1 tohoto Článku a to ve vztahu ke každému území, na které se Charta uplatňuje ve smyslu prohlášení učiněného v souladu s odstavcem 2 Článku 34.

Článek 38 - Příloha

Příloha k této Chartě tvoří její nedílnou součást.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zplnomocnění, podepsali tuto Chartu.

Dáno v *Turínu, 18. října 1961*, ve francouzském a anglickém jazyce, přičemž obě dvě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archívech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy odevzdá všem signatářům ověřené kopie shodné s originálem.

Příloha k Sociální chartě

Rozsah Sociální charty pokud jde o chráněné osoby

Aniž by byl dotčen odstavec 4 článku 12 a odstavec 4 článku 13, osoby chráněné články 1 až 17 zahrnují cizince pouze tehdy, jestliže jde o státní příslušníky ostatních smluvních stran legálně pobývajících nebo řádně pracujících na území dotyčné smluvní strany, s tou výhradou, že tyto články mají být vykládány ve světle ustanovení článků 18 a 19.

Tento výklad však nebrání tomu, aby jakákoliv smluvní strana rozšířila obdobná práva na další osoby. Každá smluvní strana poskytne uprchlíkům, tak jak jsou definováni Úmluvou právním postavení uprchlíků, podepsanou v Ženevě dne 28. července 1951, kteří se legálně nacházejí na jejím území, co možná nejpříznivější zacházení a v žádném případě ne méně příznivé, než podle závazků přijatých smluvní stranou podle zmíněné úmluvy a podle jiných existujících mezinárodních instrumentů aplikovaných na tyto uprchlíky.

Část I, odstavec 18, a Část II, článek 18 odstavec 1

Má se za to, že tato ustanovení se netýkají otázek vstupu na území smluvních stran a nedotýkají se ustanovení Evropské úmluvy o usazování, podepsané v Paříži dne 13.12. 1955.

Část II

Článek 1, odstavec 2

Toto ustanovení nebude vykládáno tak, že zakazuje nebo povoluje jakoukoliv klausuli nebo praxi na ochranu odborů.

Článek 4, odstavec 4

Toto ustanovení nebude chápáno tak, že zakazuje okamžité propuštění pro vážný přestupek.

Článek 4, odstavec 5

Má se za to, že smluvní strana může převzít závazek vyžadovaný v tomto odstavci, pokud jsou srážky z platu zakázány pro velkou většinu pracovníků buď podle zákona, nebo kolektivní smlouvy nebo rozhodčího nálezu, přičemž výjimky existují pouze u osob, které nejsou chráněny podle těchto předpisů.

Článek 6, odstavec 4

Má se za to, že každá smluvní strana může, pokud jde o ni, upravovat výkon práva na stávkou zákonem, za předpokladu, že jakékoliv další omezení, které může uvalit na toto právo, může být ospravedlněno podmínkami podle článku 31.

Článek 7, odstavec 8

Má se za to, že smluvní strana může převzít závazek vyžadovaný v tomto odstavci, pokud naplní smysl tohoto závazku tím, že podle zákona velká většina osob mladších 18 let věku nebude zaměstnávána noční prací.

Článek 12, odstavec 4

Slova „a s výhradou podmínek stanovených v těchto smlouvách“ v úvodu k tomuto odstavci jsou zde uvedena mj. proto, že pokud jde o dávky, které jsou k dispozici nezávisle na příspěvcích pojištění, smluvní strana může vyžadovat dovršení stanovené doby pobytu před tím, než takové dávky přizná státním příslušníkům jiných smluvních stran.

Článek 13, odstavec 4

Vlády států, které nejsou smluvními stranami Evropské úmluvy o sociální a lékařské pomoci, mohou ratifikovat toto ustanovení Sociální Charty, pokud poskytnou státním příslušníkům ostatních smluvních stran zacházení, které je v souladu s ustanoveními zmíněné úmluvy.

Článek 19, odstavec 6

Pro účely tohoto ustanovení se pod výrazem „rodina zahraničního pracovníka“ chápe přinejmenším jeho manželka a závislé děti do věku dvaceti jedna roků.

Část III

Má se za to, že Charta obsahuje právní závazky mezinárodního charakteru, jejichž provádění podléhá výhradně dohledu podle Části IV Charty.

Článek 20, odstavec 1

Má se za to, že „číslované odstavce“ mohou zahrnovat články tvořené pouze jedním odstavcem. Část V

Článek 30

Výrazem „v době války nebo v případě jiného veřejného nebezpečí“ se míní též hrozba války.